

Електронний журнал «Ефективна економіка» включено до переліку наукових фахових видань України з питань економіки (Категорія «Б», Наказ Міністерства освіти і науки України № 975 від 11.07.2019). Спеціальності – 051, 071, 072, 073, 075, 076, 292.

Ефективна економіка. 2026. № 5.

ISSN 2307-2105

Copyright © The Author(s). This is an open access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License 4.0 (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>).

DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2026.5.218>

УДК 338.1:339.9

I. М. Манаєнко,

к.е. н., доцент, доцент кафедри менеджменту підприємств,

Національний технічний університет України

«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

ORCID ID: <http://orcid.org/0000-0002-3246-3603>

УПРАВЛІНСЬКІ АСПЕКТИ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ СКАНДИНАВСЬКИХ КРАЇН В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

I. Manaienko,

PhD in Economics, Associate Professor,

National Technical University of Ukraine “Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute”

MANAGERIAL ASPECTS OF THE ECONOMIC DEVELOPMENT OF SCANDINAVIAN COUNTRIES IN THE CONTEXT OF GLOBALIZATION

У статті досліджено управлінські аспекти економічного розвитку Швеції, Норвегії та Данії в умовах глобалізації. Встановлено, що скандинавські країни належать до найбільш розвинених економік світу завдяки поєднанню

інноваційної моделі управління, макроекономічної стабільності та ефективної соціальної політики. Проаналізовано вплив геополітичного положення, інтеграційних процесів і безпекових факторів на формування конкурентоспроможності держав. Визначено, що домінування сфери послуг, високий рівень інвестиційної активності, низький державний борг і стабільна монетарна політика забезпечують стійке економічне зростання. Доведено, що активна участь у міжнародних організаціях, розвиток енергетичної та кібернетичної безпеки, а також інтеграція до європейського економічного простору сприяють зміцненню фінансової стійкості та міжнародних позицій скандинавських країн. Отримані результати можуть бути використані для розроблення ефективної економічної політики в інших державах світу.

The article examines the managerial aspects of the economic development of Sweden, Norway, and Denmark in the context of globalization. The study identifies that the Scandinavian countries belong to the group of the world's most highly developed economies due to their effective governance systems, stable macroeconomic environment, innovative economic models, and strong social policies. Particular attention is devoted to the analysis of geopolitical, macroeconomic, and security factors influencing the competitiveness and sustainable development of these states in the global economic system. The research demonstrates that the advantageous geographical location of the Scandinavian countries in Northern Europe, access to maritime transport routes, and proximity to the European Union markets create favorable conditions for the expansion of international trade and investment cooperation. Sweden, Norway, and Denmark play an important role as transport and logistics hubs and actively participate in international economic and political organizations, which contributes to the formation of a stable investment climate and strengthens their influence on global economic processes.

The analysis of gross domestic product indicators confirms the stable economic growth of the countries under study. Sweden demonstrates the largest GDP volume, while Norway has the highest GDP per capita due to its developed energy sector and efficient resource management. The structure of GDP reflects the predominance of the service sector, which is characteristic of post-industrial economies, although industry remains significant, particularly in Norway. The study also proves that a high level of security is an essential prerequisite for sustainable economic growth. Scandinavian countries actively cooperate within NATO and other international security institutions, implementing policies aimed at strengthening defense capabilities, energy security, and cybersecurity in response to modern globalization challenges.

The macroeconomic analysis reveals high investment activity, low levels of public debt, stable fiscal policy, and the effectiveness of monetary instruments in overcoming inflationary pressures that intensified in 2022. The growth of foreign exchange reserves confirms the financial resilience of these economies. The study concludes that active participation in international integration processes and the implementation of effective management strategies ensure the strengthening of the international economic positions and long-term competitiveness of the Scandinavian countries.

Ключові слова: *глобалізація, економічний розвиток, скандинавські країни, макроекономічна стабільність, міжнародна інтеграція, інвестиційна політика, економічна безпека, конкурентоспроможність.*

Keywords: *globalization, economic development, Scandinavian countries, macroeconomic stability, international integration, investment policy, economic security, competitiveness.*

Постановка проблеми. У сучасних умовах глобалізації та поглиблення міжнародної економічної інтеграції особливого значення набуває дослідження соціально-економічного розвитку окремих країн, які відіграють важливу роль у світовому господарстві, а особливо через призму управлінських аспектів. До таких держав належать Швеція, Норвегія та Данія – високорозвинені країни Північної Європи, що формують так звану «скандинавську модель» розвитку, яка поєднує ефективну ринкову економіку із потужною соціальною політикою. Ці країни відіграють вагомий роль у формуванні сучасних стандартів соціально-економічного розвитку, зокрема у сфері соціального захисту, сталого розвитку, енергетичної безпеки та «зеленої» економіки. Досвід Скандинавських країн є особливо актуальним для України в контексті європейської інтеграції, реформування економіки та побудови ефективної моделі соціально орієнтованої ринкової економіки.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналіз наукових досліджень і публікацій свідчить про значний інтерес вітчизняних і зарубіжних учених до проблем економічного розвитку скандинавських країн в умовах глобалізації. Теоретичні основи міжнародних економічних відносин, закономірності функціонування світового господарства та вплив глобалізаційних процесів на національні економіки висвітлено у праці А. П. Голікова, де особливу увагу приділено інтеграційним процесам, міжнародній торгівлі та механізмам забезпечення конкурентоспроможності держав. Питання впливу глобалізації на розвиток світової економіки та трансформацію економічних систем досліджено у роботах О. О. Плахотнік, яка акцентує увагу на зростанні взаємозалежності національних економік та необхідності адаптації державної економічної політики до сучасних глобальних викликів.

Особливості економічного розвитку Данії, Швеції та Норвегії висвітлено в аналітичних і статистичних матеріалах міжнародних організацій та офіційних

урядових ресурсів. Важливе значення для дослідження мають статистичні бази даних World Bank, Eurostat, OECD, United Nations та International Monetary Fund, які дозволяють оцінити макроекономічні показники, динаміку ВВП, рівень інвестиційної активності, державного боргу та інші параметри економічного розвитку скандинавських країн. Значну увагу сучасні дослідники приділяють також питанням безпеки та міжнародної співпраці, що відображено у матеріалах NATO та SIPRI.

Водночас, незважаючи на значну кількість наукових праць, недостатньо дослідженими залишаються управлінські аспекти економічного розвитку скандинавських країн в умовах сучасних глобалізаційних трансформацій, зокрема взаємозв'язок між макроекономічною стабільністю, безпековою політикою, міжнародною інтеграцією та конкурентоспроможністю держав.

Формулювання цілей статті. Метою статті є дослідження управлінських аспектів економічного розвитку скандинавських країн в умовах глобалізації, визначення особливостей функціонування економік Швеції, Норвегії та Данії, а також аналіз впливу макроекономічних, геополітичних, інтеграційних і безпекових чинників на забезпечення їх конкурентоспроможності та сталого економічного зростання. Для досягнення поставленої мети здійснено аналіз структури економік досліджуваних країн, динаміки валового внутрішнього продукту, інвестиційної активності, міжнародної економічної інтеграції та ролі державного управління у формуванні ефективної економічної політики в умовах сучасних глобалізаційних трансформацій.

Виклад основного матеріалу. Геополітичне положення країн є одним із ключових чинників, що визначають напрями їх соціально-економічного розвитку, характер зовнішньоекономічних зв'язків та роль у міжнародних економічних відносинах. Геополітичне положення також визначає їх участь у глобальних економічних процесах. Країни активно залучені до міжнародної торгівлі, причому їхня відкритість економіки є однією з найвищих у світі.

Значна частка ВВП формується за рахунок експорту, що робить їх залежними від зовнішніх ринків, але водночас забезпечує високий рівень інтеграції у світове господарство.

Значний вплив на економічний розвиток досліджуваних країн мають їхні сусіди. Для Швеції важливими партнерами є Норвегія та Фінляндія, з якими вона має тісні економічні, енергетичні та інфраструктурні зв'язки. Норвегія активно співпрацює зі Швецією в галузі енергетики, транспорту та торгівлі, а також підтримує зв'язки з країнами Європейського Союзу через Європейську економічну зону. Данія, у свою чергу, має значний вплив з боку Німеччини – однієї з найбільших економік Європи, що сприяє розвитку її експорту, промисловості та інвестиційної діяльності. Важливим аспектом геополітичного положення є участь країн у міжнародних організаціях та інтеграційних об'єднаннях. Данія та Швеція є членами Європейського Союзу, що забезпечує їм доступ до єдиного ринку, сприяє розвитку торгівлі та інвестицій. Норвегія не є членом ЄС, однак входить до Європейської економічної зони, що дозволяє їй брати участь у внутрішньому ринку ЄС без повноправного членства. Усі три країни є членами Організації економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР), Світової організації торгівлі (СОТ) та активно беруть участь у діяльності ООН [4]. Для більш наочного відображення геополітичного положення досліджуваних країн наведено основні характеристики їх територіального розміщення в табл. 1 [7; 8].

Таблиця 1. Основні характеристики геополітичного положення Швеції, Норвегії та Данії

Країна	Столиця	Сусідні країни	Вихід до морів/океанів	Членство в ЄС
Швеція	Стокгольм	Норвегія, Фінляндія	Балтійське море	Так
Норвегія	Осло	Швеція, Фінляндія, росія	Північне, Норвезьке моря, Атлантика	Ні (ЄЕЗ)
Данія	Копенгаген	Німеччина	Північне та Балтійське моря	Так

Джерело: складено автором за [7; 8]

Наявність виходу до морів, близькість до розвинених європейських ринків, а також стабільні політичні відносини із сусідніми країнами створюють передумови для сталого економічного зростання та зміцнення їх позицій у світовій економіці.

Валовий внутрішній продукт (ВВП) є ключовим узагальнюючим показником, що характеризує рівень економічного розвитку країни, ефективність використання ресурсів та її позиції у світовому господарстві. Для Швеції, Норвегії та Данії характерні стабільні макроекономічні показники, високий рівень доходів населення та значна інтегрованість у світову економіку (табл. 2).

Таблиця 2. Основні показники ВВП Швеції, Норвегії та Данії за 2020–2024 рр.

Показник	2020	2021	2022	2023	2024
Швеція					
ВВП номінальний, млрд дол. США	541,0	636,0	603,9	593,3	603,7
ВВП (ПКС), млрд дол.	566	596	620	640	660
ВВП на душу, дол.	52 568	60 647	54 837	54 950	57 118
Частка у світовому ВВП, %	0,65	0,70	0,68	0,66	0,67
Темп зростання ВВП, %	–2,2	5,1	2,6	–0,2	0,8
Норвегія					
ВВП номінальний, млрд дол. США	362,0	482,2	579,3	554,1	483,6
ВВП (ПКС), млрд дол.	367	392	420	435	450
ВВП на душу, дол.	68 340	93 073	109 269	87 497	86 785
Частка у світовому ВВП, %	0,44	0,53	0,60	0,57	0,55
Темп зростання ВВП, %	–0,7	3,9	3,3	0,7	1,2
Данія					
ВВП номінальний, млрд дол. США	356,1	397,1	395,4	407,1	424,5
ВВП (ПКС), млрд дол.	360	380	400	415	430
ВВП на душу, дол.	60 986	69 341	67 781	68 044	71 026
Частка у світовому ВВП, %	0,43	0,44	0,43	0,44	0,45
Темп зростання ВВП, %	–2,1	6,8	3,8	1,8	2,0

Джерело: складено автором за даними [7; 8; 9]

Аналіз показує, що найбільший обсяг ВВП серед досліджуваних країн має Швеція, що зумовлено більшою чисельністю населення та диверсифікованою економікою. Водночас Норвегія демонструє найвищий рівень ВВП на душу населення завдяки значним доходам від експорту енергоресурсів. Данія займає

проміжне положення, поєднуючи стабільне економічне зростання та високий рівень добробуту.

У сучасних умовах глобалізації безпека держави є невід’ємною складовою її соціально-економічного розвитку з точки зору управлінського аспекту. Вона охоплює військову, економічну, енергетичну, політичну та інформаційну сфери та безпосередньо впливає на стабільність функціонування національної економіки. Високий рівень безпеки сприяє залученню інвестицій, розвитку міжнародної торгівлі, підвищенню конкурентоспроможності країни та зміцненню її позицій у світовому господарстві.

Після 2022 року, внаслідок повномасштабної війни в Україні, безпекова політика країн Північної Європи зазнала суттєвих змін. Відбулося посилення оборонних спроможностей, зростання військових витрат та активізація участі у міжнародних безпекових ініціативах.

**Таблиця 3. Основні безпекові аспекти розвитку
Швеції, Норвегії та Данії**

Показник	Швеція	Норвегія	Данія
Участь у санкціях	Усі пакети санкцій ЄС проти РФ	Приєднання до санкцій ЄС через ЄЕЗ	Усі пакети санкцій ЄС
Економічні наслідки санкцій	Зменшення торгівлі з РФ, переорієнтація експорту	Зростання доходів від експорту газу	Переорієнтація торгівлі, енергетична диверсифікація
Членство у безпекових союзах	НАТО (з 2024 р.)	НАТО	НАТО
Інші безпекові угоди	ЄС, NORDEFCO	ЄЕЗ, NORDEFCO	ЄС, NORDEFCO
Оборонні витрати	2% ВВП (12 млрд. дол.)	2% ВВП	2% ВВП
Основні заходи безпеки	Розширення армії, кібербезпека	Захист енергетичної інфраструктури	Інвестиції в оборону, морська безпека
Підтримка України	Військова та фінансова допомога	Програма підтримки (75 млрд NOK)	Військова допомога та участь у відбудові
Участь у мирних ініціативах	Підтримка Формули миру України	Підтримка міжнародних мирних ініціатив	Дипломатична підтримка України

Джерело: складено автором за даними [11; 12; 13]

Аналіз безпекових аспектів розвитку Швеції, Норвегії та Данії свідчить про суттєве посилення їх ролі у міжнародній системі безпеки, особливо після 2022 року. Всі три країни демонструють високий рівень інтеграції у колективні безпекові структури, що є важливим фактором їх економічної стабільності. Значну увагу країни приділяють оборонним витратам, які досягли рівня близько 2% ВВП, що відповідає стандартам НАТО. Це свідчить про зростання пріоритетності безпекової політики та готовність держав реагувати на сучасні виклики. Крім того, країни активно підтримують Україну, що є важливим елементом їх зовнішньої політики. Надання фінансової та військової допомоги, участь у відбудові та підтримка мирних ініціатив сприяють зміцненню міжнародної стабільності [12].

Важливим чинником є також регіональне співробітництво. У межах Північної оборонної співпраці (NORDEFCO) країни координують свою політику у сфері оборони, здійснюють спільні навчання та реалізують спільні проекти. Це дозволяє оптимізувати витрати на оборону та підвищити ефективність використання ресурсів [13]. Крім того, країни активно беруть участь у міжнародних миротворчих операціях та гуманітарних місіях. Це сприяє зміцненню їх міжнародного авторитету та формуванню позитивного іміджу на світовій арені. Участь у таких ініціативах також дозволяє отримати практичний досвід у сфері безпеки та розширити міжнародну співпрацю. З економічної точки зору, високий рівень безпеки сприяє підвищенню інвестиційної привабливості країн. Стабільне політичне середовище, ефективна правова система та низький рівень ризиків створюють сприятливі умови для розвитку бізнесу. Це, у свою чергу, позитивно впливає на економічне зростання та добробут населення. Таким чином, безпекова політика Швеції, Норвегії та Данії характеризується комплексним підходом, який поєднує участь у міжнародних союзах, активну санкційну політику, зростання оборонних витрат та підтримку міжнародної безпеки.

Зовнішня торгівля є однією з ключових складових міжнародних економічних відносин та важливим фактором економічного розвитку країни. Вона відображає ступінь інтеграції національної економіки у світове господарство, рівень її відкритості та конкурентоспроможності. Основні показники зовнішньої торгівлі Швеції, Норвегії та Данії за 2020–2024 рр. наведено в табл. 4.

Таблиця 4. Основні показники зовнішньої торгівлі Швеції, Норвегії та Данії за 2020–2024 рр.

Показник	2020	2021	2022	2023	2024
1	2	3	4	5	6
Швеція					
Експорт, млрд. дол.	276,2	330,3	323,5	324,8	333,1
Імпорт, млрд. дол.	252,5	305,6	309,1	311,2	306,4
Експорт, % ВВП	+23,7	+24,7	+14,4	+13,6	+26,7
Імпорт, % ВВП	528,7	635,9	632,6	636,0	639,5
Торговельний оборот	51,0	51,9	53,5	54,6	54,6
Торговельне сальдо	46,6	48,0	51,2	50,8	50,2
Норвегія					
Експорт, млрд. дол.	104,2	165,4	275,8	252,6	240,1
Імпорт, млрд. дол.	84,7	100,3	115,4	118,7	117,8
Експорт, % ВВП	+19,5	+65,1	+160,4	+133,9	+122,3
Імпорт, % ВВП	188,9	265,7	391,2	371,3	357,9
Торговельний оборот	28,7	34,2	47,6	45,5	43,0
Торговельне сальдо	23,5	20,7	19,8	21,4	21,5
Данія					
Експорт, млрд. дол.	187,3	213,5	221,4	229,8	235,2
Імпорт, млрд. дол.	171,2	200,6	205,3	209,7	202,4
Експорт, % ВВП	+16,1	+12,9	+16,1	+20,1	+32,8
Імпорт, % ВВП	358,5	414,1	426,7	439,5	437,6
Торговельний оборот	52,5	53,6	55,9	56,5	55,0
Торговельне сальдо	48,0	50,3	51,8	52,0	50,5

Джерело: складено автором за даними [7]

Найбільший обсяг зовнішньої торгівлі серед досліджуваних країн має Швеція, де торговельний оборот у 2024 році перевищив 639 млрд. дол. США. Це зумовлено диверсифікованою структурою економіки та значним розвитком

промислового виробництва. Частка експорту у ВВП стабільно перевищує 50 %, що підтверджує високу інтеграцію країни у світову економіку.

Данія також характеризується значною відкритістю економіки – понад 55 % ВВП припадає на експорт. Упродовж досліджуваного періоду спостерігається стабільне зростання як експорту, так і імпорту, що свідчить про стійкість зовнішньоекономічних зв'язків та високий рівень конкурентоспроможності країни [1;5;7].

Норвегія демонструє найбільш волатильну динаміку зовнішньої торгівлі. У 2022 році експорт країни різко зріс до 275,8 млрд. дол. США, що було зумовлено зростанням світових цін на нафту і газ. Це призвело до формування рекордного позитивного торговельного сальдо – понад 160 млрд дол. США. У наступні роки відбулося певне зниження показників, однак сальдо залишається значним.

Порівняльний аналіз свідчить, що всі три країни мають позитивне торговельне сальдо, що є ознакою високої конкурентоспроможності їх економік. Водночас структура зовнішньої торгівлі є різною: Швеція і Данія мають диверсифікований експорт; Норвегія значною мірою залежить від енергетичного сектору. Норвегія значною мірою орієнтована на експорт природних ресурсів, зокрема нафти та природного газу. Це забезпечує значні валютні надходження, однак одночасно робить економіку більш чутливою до коливань світових цін на енергоносії. Разом з тим країна активно диверсифікує економіку, розвиваючи інші галузі, зокрема морське господарство та відновлювану енергетику.

Таким чином, зовнішня торгівля є одним із ключових факторів економічного розвитку досліджуваних країн, забезпечуючи значну частку ВВП та формуючи основу їх участі у міжнародному поділі праці.

Показники інвестиційної діяльності є важливими індикаторами, що характеризують загальний стан економіки країни, її фінансову стабільність та

інвестиційну привабливість. Відповідні статистичні дані за 2020–2024 роки наведено у табл. 5.

Найвищу частку валових інвестицій у ВВП демонструє Норвегія, де цей показник упродовж усього періоду перевищує 28 % і досягає пікового значення 29,8 % у 2022 році. Це зумовлено значними капіталовкладеннями в енергетичний сектор, зокрема у видобуток нафти та газу, а також розвитком інфраструктури. Водночас у 2023–2024 роках спостерігається незначне зниження цього показника, що може бути пов'язано зі стабілізацією інвестиційної активності після енергетичного буму. Швеція характеризується дещо нижчим, але стабільним рівнем валових інвестицій – у межах 24–26 % ВВП [2;6]. Після зростання у 2021 році до 26,4 % спостерігається поступове зниження до 24,0 % у 2024 році. Така динаміка свідчить про певне уповільнення інвестиційної активності, що може бути пов'язано з макроекономічною невизначеністю та зростанням процентних ставок [7]. Данія має найнижчу частку інвестицій серед досліджуваних країн – близько 22–24 % ВВП, однак цей показник є стабільним упродовж усього періоду. Це свідчить про збалансований характер інвестиційної політики та відсутність різких коливань в економіці.

Таблиця 5. Основні інвестиційні показники Швеції, Норвегії та Данії за 2020–2024 рр.

Показник	2020	2021	2022	2023	2024
Швеція					
ППІ, млрд дол.	19,3	27,4	15,7	18,0	19,8
Валові інвестиції (% ВВП)	25,6	26,4	25,1	24,3	24,0
Норвегія					
ППІ, млрд дол.	2,0	9,7	10,4	6,2	6,8
Валові інвестиції (% ВВП)	28,4	29,1	29,8	28,5	27,9
Данія					
ППІ, млрд дол.	4,5	7,1	10,0	8,3	8,9
Валові інвестиції (% ВВП)	22,8	23,9	23,1	22,5	22,8

Джерело: складено автором за даними [7; 8; 9]

Динаміка прямих іноземних інвестицій є більш волатильною. Найбільші обсяги ППІ характерні для Швеції, що підтверджує її статус однієї з найбільш

привабливих економік регіону для іноземних інвесторів. У 2021 році обсяг ПІІ зріс до 27,4 млрд. дол., однак у 2022 році відбулося суттєве скорочення до 15,7 млрд. дол., що пояснюється глобальною економічною нестабільністю. У 2023–2024 роках спостерігається часткове відновлення інвестиційних потоків [8].

У Норвегії обсяги ПІІ є значно нижчими та характеризуються різкими коливаннями – від 2,0 млрд. дол. у 2020 році до понад 10 млрд дол. у 2022 році. Це зумовлено специфікою економіки, де значна частина інвестицій формується за рахунок внутрішніх ресурсів, зокрема доходів від енергетичного сектору.

У сучасних умовах глобалізації участь країн у міжнародних інтеграційних процесах є важливим чинником їх економічного розвитку, підвищення конкурентоспроможності та зміцнення позицій у світовому господарстві. Інтеграція дозволяє країнам отримати доступ до ширших ринків, залучати інвестиції, розвивати міжнародну торгівлю та забезпечувати стабільність економічного зростання. Для Швеції, Норвегії та Данії характерна висока інтегрованість у світову економіку, що проявляється в активній участі у міжнародних організаціях та регіональних об'єднаннях (табл. 6).

Таблиця 6. Участь Швеції, Норвегії та Данії в міжнародних інтеграційних угрупованнях

Організація / угруповання	Швеція	Норвегія	Данія
Європейський Союз (ЄС)	з 1995 р.	не є членом	з 1973 р.
Європейська економічна зона (ЄЕЗ)	член ЄС	з 1994 р.	член ЄС
Світова організація торгівлі (СОТ)	з 1995 р.	з 1995 р.	з 1995 р.
Організація економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР)	з 1961 р.	з 1961 р.	з 1961 р.
НАТО	з 2024 р.	з 1949 р.	з 1949 р.
Північна рада (Nordic Council)	з 1952 р.	з 1952 р.	з 1952 р.
NORDEFCO	так	так	так

Джерело: складено автором за даними [12; 13; 14]

Швеція та Данія є членами Європейського Союзу, що забезпечує їм доступ до єдиного ринку, свободу руху товарів, послуг, капіталу та робочої сили. Вступ Данії до ЄС у 1973 році та Швеції у 1995 році сприяв активізації зовнішньої

торгівлі, зростанню інвестицій та підвищенню конкурентоспроможності їх економік. Водночас членство в ЄС передбачає виконання спільної економічної політики, що обмежує певні елементи національного суверенітету.

Норвегія не є членом ЄС, однак бере участь у Європейській економічній зоні з 1994 року, що дозволяє їй користуватися перевагами єдиного ринку без повноправного членства. Така модель інтеграції забезпечує доступ до ринку ЄС, але обмежує вплив на ухвалення рішень у межах Союзу [11].

Усі три країни є членами Світової організації торгівлі, що сприяє розвитку міжнародної торгівлі та забезпечує прозорість торговельної політики. Членство в ОЕСР дозволяє країнам брати участь у формуванні глобальних економічних стандартів та обмінюватися досвідом у сфері економічної політики.

Для більш детального аналізу участі країн у міжнародних організаціях доцільно розглянути їх роль та функції у провідних глобальних інституціях. Це дозволяє оцінити рівень їх впливу на формування міжнародної економічної політики та глобальних процесів. Основні напрями участі Швеції, Норвегії та Данії у міжнародних організаціях наведено у табл. 7.

Таблиця 7. Основні міжнародні організації та роль країн

Організація	Роль Швеції	Роль Норвегії	Роль Данії
ООН	Активна участь у миротворчих місіях	Донор гуманітарної допомоги	Участь у міжнародних програмах
МВФ	Фінансовий учасник	Стабільний донор	Активний член
Світовий банк	Інвестор та донор	Фінансова підтримка проектів	Участь у програмах розвитку
НАТО	Новий член (з 2024)	Активний член	Активний член

Джерело: складено автором за даними [7; 8; 15]

Швеція, Норвегія та Данія активно беруть участь у діяльності міжнародних організацій, що сприяє зміцненню їх позицій на світовій арені. Вони є одними з найбільших донорів міжнародної допомоги та активно підтримують програми розвитку.

Швеція та Данія інтегровані у ЄС, що визначає їх економічну політику, тоді як Норвегія використовує альтернативну модель інтеграції через ЄЕЗ. Усі

три країни активно впливають на міжнародні економічні процеси та відіграють важливу роль у формуванні сучасної системи міжнародних відносин.

Висновки. У результаті проведеного дослідження соціально-економічного розвитку Швеції, Норвегії та Данії встановлено, що ці країни належать до групи найбільш розвинених держав світу та відіграють важливу роль у системі міжнародних економічних відносин. Їх економіки характеризуються високим рівнем стабільності, інноваційності та ефективності функціонування, що забезпечує високі показники добробуту населення та конкурентоспроможності на світовому ринку.

Дослідження геополітичного положення показало, що вигідне розташування у Північній Європі, наявність виходу до морів та близькість до розвинених ринків Європейського Союзу створюють сприятливі умови для розвитку зовнішньоекономічних зв'язків. Швеція, Норвегія та Данія виступають важливими транспортно-логістичними вузлами та мають значний вплив на економічні процеси у регіоні. Їх геополітична стабільність та активна участь у міжнародних організаціях сприяють формуванню позитивного інвестиційного клімату.

Дослідження показників валового внутрішнього продукту засвідчило, що економіки країн мають стабільну динаміку розвитку. Найбільший обсяг ВВП має Швеція, тоді як Норвегія демонструє найвищий рівень ВВП на душу населення. Структура ВВП свідчить про домінування сфери послуг, що є характерною рисою постіндустріальних економік. Водночас значна роль промисловості, особливо у Норвегії, зумовлює специфіку економічної моделі країни. Аналіз безпекових аспектів розвитку підтвердив, що високий рівень безпеки є важливою передумовою економічного зростання. Країни активно беруть участь у міжнародних безпекових структурах, зокрема НАТО, та реалізують політику зміцнення обороноздатності. Важливим напрямом є також забезпечення енергетичної та кібернетичної безпеки, що відповідає сучасним

викликам глобалізації. Макроекономічний аналіз засвідчив, що країни мають високий рівень інвестиційної активності, низький рівень державного боргу та стабільну бюджетну політику. Інфляційні процеси, які загострилися у 2022 році, були успішно стабілізовані у наступні роки, що свідчить про ефективність монетарної політики. Зростання золотовалютних резервів також підтверджує фінансову стійкість досліджуваних економік. Особливу увагу було приділено участі країн у міжнародних інтеграційних процесах. Швеція та Данія є членами Європейського Союзу, що забезпечує їм доступ до єдиного ринку, тоді як Норвегія реалізує модель інтеграції через Європейську економічну зону. Усі три країни активно беруть участь у діяльності міжнародних організацій, що дозволяє їм впливати на формування глобальної економічної політики.

Література

1. Економіка Данії: структура, макродинаміка та виклики моделі зростання. URL: <https://uceps.org.ua/ekonomika-daniyi/> (дата звернення: 14.05.2026).
2. Економіка та бізнес-клімат Швеції. URL: <https://sweden.mfa.gov.ua/spivrobitnictvo/torgovelyno-jekonomichne-spivrobitnictvo/ekonomika-ta-biznes-klimat-shveciyi> (дата звернення: 14.05.2026).
3. Норвегія особливості країни. URL: <https://dovidka.biz.ua/norvehiiia-osoblyvosti-krainy> (дата звернення: 24.04.2026).
4. Голіков А. П. Міжнародні економічні відносини: підручник. Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2020. 602 с. URL: <https://international-relations-tourism.karazin.ua/themes/irtb/resources/d41e84517cfd25b5ad61025384ff017.pdf> / (дата звернення: 29.04.2026).
5. Плахотнік О. О. Вплив глобалізації на розвиток світової економіки та економіки України. URL: http://www.economy.in.ua/pdf/5_2022/11.pdf (дата звернення: 29.04.2026).
6. Google Maps. URL: <https://www.google.com/maps> (дата звернення: 10.05.2026).

7. World Bank. World Development Indicators. URL: <https://data.worldbank.org/> (date of access: 24.04.2026).
8. Eurostat. Database. URL: <https://ec.europa.eu/eurostat/data/database> (date of access: 24.04.2026).
9. OECD. OECD Statistics. URL: <https://stats.oecd.org/> (date of access: 24.04.2026).
10. United Nations. UN Data. URL: <https://data.un.org/> (date of access: 24.04.2026).
11. International Monetary Fund. World Economic Outlook Database. URL: <https://www.imf.org/en/Publications/WEO/weo-database> (date of access: 20.04.2026).
12. NATO. Official website. URL: <https://www.nato.int/> (date of access: 21.04.2026).
13. SIPRI. Stockholm International Peace Research Institute Database. URL: <https://www.sipri.org/databases> (date of access: 27.04.2026).
14. Government Offices of Sweden. Official website. URL: <https://www.government.se/> (date of access: 24.04.2026). Government of Norway. Official website. URL: <https://www.regjeringen.no/> (date of access: 24.04.2026).
15. Government of Denmark. Official website. URL: <https://www.regeringen.dk/> (date of access: 20.04.2026).

References

1. UCEPS (2026), “Economy of Denmark: structure, macro dynamics and challenges of the growth model”, Available at: [UCEPS](#) (Accessed: 14 May 2026).
2. Embassy of Sweden in Ukraine (2026), “Economy and business climate of Sweden”, Available at: [Embassy of Sweden in Ukraine](#) (Accessed: 14 May 2026).
3. Dovidka.biz.ua (2026), “Norway country features”, Available at: [Dovidka.biz.ua](#) (Accessed: 24 April 2026).

4. Holikov, A.P. (2020), *Mizhnarodni ekonomichni vidnosyny* [International economic relations], KhNU imeni V.N. Karazina, Kharkiv, Available at: [Kharkiv National University named after V. N. Karazin PDF](#) (Accessed: 29 April 2026).
5. Plakhotnik, O.O. (2022), “The impact of globalization on the development of the world economy and the economy of Ukraine”, *Efektivna ekonomika*. Available at: [Efektivna ekonomika PDF](#) (Accessed: 29 April 2026).
6. Google (2026), “Google Maps”, Available at: [Google Maps](#) (Accessed: 10 May 2026).
7. World Bank (2026), “World Development Indicators”,. Available at: [World Bank Data](#) (Accessed: 24 April 2026).
8. Eurostat (2026), “Database”,. Available at: [Eurostat Database](#) (Accessed: 24 April 2026).
9. OECD (2026), “OECD Statistics”,. Available at: [OECD Statistics](#) (Accessed: 24 April 2026).
10. United Nations (2026), “UN Data”,. Available at: [UN Data](#) (Accessed: 24 April 2026).
11. International Monetary Fund (2026), “World Economic Outlook Database”,. Available at: [IMF World Economic Outlook Database](#) (Accessed: 20 April 2026).
12. NATO (2026), Available at: [NATO Official Website](#) (Accessed: 21 April 2026).
13. SIPRI (2026), “Stockholm International Peace Research Institute Database”,. Available at: [SIPRI Databases](#) (Accessed: 27 April 2026).
14. Government Offices of Sweden (2026), Available at: [Government Offices of Sweden](#) (Accessed: 24 April 2026).
15. Government of Norway (2026), Available at: [Government of Norway](#) (Accessed: 24 April 2026).

Отримано редакцією журналу / Received: 15.05.26

Прорецензовано / Revised: 22.05.26

Дата публікації / Published: 26.05.26